

ИХЭРМӨРӨН-АУДИТ ХХК

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Хөвсгөл аймгийн Арбулаг сумын ерөнхий боловсролын сургуулийн
2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн
аудитын хураангуй тайлан

Аудитын код: ХӨА-2024/214/НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn

Мөрөн сум

2024 он

Хөвсгөл аймаг дахь Төрийн аудитын газрын дарга,
тэргүүлэх аудитор: А.Эрдэнэбаатар

Утас: 88883317 Цахим хаяг: erdenebaatara@audit.gov.mn

Аудитын менежер: Б.Тэгшдэлгэр

Утас: 99089114 Цахим хаяг: tegshdelgerb@audit.gov.mn

Аудитор: Г.Ичинхорлоо

Утас: 88688168 Цахим хаяг: ichinkhorloog@audit.gov.mn

Ихэрмөрөн-Аудит ХХК-ийн захирал Б.Мядагмаа

Утас: 99389208 Цахим хаяг: b_myadagmaaa@yahoo.com

Аудитор Ц.Мөнхтуяа

Утас: 99382220 Цахим хаяг: munkhtuya2220@gmail.com

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

ХӨВСГӨЛ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

АЗДТГ-ын байр, А корпус 3 давхар,
Мөрөн сум, Хөвсгөл аймаг, 67120
Утас/факс: 7038 3793, Цахим шуудан: khuvsgul@audit.gov.mn
Цахим хуудас: www.audit.mn

2024.02.26 № 01/159
танай _____ -ны № _____ -г

ХӨВСГӨЛ АЙМГИЙН АРБУЛАГ
СУМЫН ЕРӨНХИЙ БОЛОВСРОЛЫН
СУРГУУЛИЙН ЗАХИРАЛ
Л.ДАВААДОРЖ ТАНАА

Хараат бус аудиторын дүгнэлт

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Хөвсгөл аймгийн Арбулаг сумын Ерөнхий боловсролын сургуулийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Арбулаг сумын Ерөнхий боловсролын сургуулийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Тайлант онд цахим анги байгуулахад шаардлагатай тоног төхөөрөмжийг урт хугацаат зээлийн эх үүсвэрээр бэлтгэж 60,206.2 мянган төгрөгийг толилуулсан байна.

Аудитын гол асуудал

Аудитаар зардлыг зориулалт, арга хэмжээний дагуу зарцуулаагүй, ажиллагсдын цалин, нэмэгдэл хөлс, урамшууллыг илүү, дутуу тооцож олгосон, худалдан авах ажиллагааны тайланг ирүүлээгүй нийт 6,411.6 мянган төгрөгийн алдаа, зөрчлийг илрүүлснээс, 550.7 мянган төгрөгийн 2 алдааг залруулж, 2,499.2 мянган төгрөгийн 1 төлбөрийн акт тогтоон, 3,361.7 мянган төгрөгийн 3 зөвлөмжийг хүргүүлсэн.

Бусад асуудлын хэсэг

Байгууллагын жилийн гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд 8 зорилтын хүрээнд 42 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөснөөс 90.3 хувийн гүйцэтгэлтэй гэж тайлагнасан байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

6724040259

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР А.ЭРДЭНЭБААТАР

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Код	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	496,985,559.26	691,156,313.12
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	2,264,560.51	220,987,238.24
31200	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	2,264,560.51	220,987,238.24
31210	Төгрөг	2,264,560.51	220,987,238.24
31211	Төрийн сангийн харилцах	2,264,560.51	220,987,238.24
33	АВЛАГА	10,941,610.00	7,896,000.00
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	2,774,310.00	0
33200	Төлбөртэй үйлчилгээний авлага	512,300.00	241,000.00
33500	Бусад авлага	7,655,000.00	7,655,000.00
33510	Байгууллагаас авах авлага	7,655,000.00	7,655,000.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	483,779,388.75	462,273,074.88
35100	Түүхий эд материал	68,301,205.58	61,845,642.33
35110	Тусгай зориулалттай материал	59,054,640.00	55,323,049.00
35130	Эм боох материал	9,246,565.58	6,522,593.33
35400	Хангамжийн материал	415,478,183.17	400,427,432.55
35410	Бичиг хэргийн материал	12,108,635.05	9,583,035.05
35420	Аж ахуйн материал	6,226,209.00	1,649,915.00
35440	Түлш, шатах тослох материал	71,480,438.02	61,605,979.96
35450	Барилгын засварын материал	86,377,725.21	33,157,842.21
35460	Хүнсний материал	67,652,295.82	81,176,263.93
35470	Бусад хангамжийн материал	171,632,880.07	213,254,396.40
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	1,096,013,242.65	1,172,770,401.37
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	1,096,013,242.65	1,172,770,401.37
39200	Биет хөрөнгө	993,021,242.65	1,069,778,401.37
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	955,557,223.51	955,557,223.51
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-181,494,736.60	-224,959,112.08
39205	Машин тоног төхөөрөмж(компьютер)	338,538,334.40	489,030,334.40
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-208,265,049.48	-243,912,209.25
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	175,227,838.66	185,987,838.66
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-111,475,299.82	-122,584,773.75
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	0	3,550,000.00
39217	Ном	24,932,931.98	27,109,099.88
39300	Биет бус хөрөнгө	102,992,000.00	102,992,000.00
39301	Програм хангамж	737,000.00	737,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-737,000.00	-737,000.00
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	102,992,000.00	102,992,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	1,592,998,801.91	1,863,926,714.49
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	2,942,608.99	80,280,900.00
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	2,942,608.99	20,074,694.00
41200	Богино хугацаат зээлийн өглөг	0	19,873,694.00
41210	Төгрөг	0	19,873,694.00
41211	Засгийн газрын байгууллага, бусад шатны төсөв	0	19,873,694.00
41300	Өглөг	2,942,608.99	201,000.00
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	0	0
41320	Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг	2,942,608.99	201,000.00
42	УРТ ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	0	60,206,206.00
42200	Урт хугацаат зээл	0	60,206,206.00
42210	Төгрөг	0	60,206,206.00
42211	Засгийн газрын байгууллага, бусад шатны төсөв	0	60,206,206.00
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	1,590,056,192.92	1,783,645,814.49
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	1,590,056,192.92	1,783,645,814.49
51100	Засгийн газрын оруулсан капитал	1,093,415,107.57	1,093,415,107.57
511002	Орон нутгийн төсвийн оруулсан хөрөнгө	1,093,415,107.57	1,093,415,107.57
51200	Хуримтлагдсан үр дүн	-108,350,321.61	85,239,299.96
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	-262,031,445.2	-108,350,321.61
51220	Тайлант үеийн үр дүн	153,681,123.59	193,589,621.57
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	604,991,406.96	604,991,406.96
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	1,592,998,801.91	1,863,926,714.49

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

/ төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	1,635,853,310.92	1,969,587,100.23
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	104,091,710.92	87,289,100.23
120	Нийтлэг татварын бус орлого	104,091,710.92	87,289,100.23
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	3,999,400.00	1,687,900.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	1,560,400.00	1,417,900.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	2,439,000.00	270,000.00
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Үндсэн хөрөнгө	49,866,614.92	51,981,167.90
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Бараа материал	50,225,696.00	33,620,032.33
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,531,761,600.00	1,882,298,000.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	1,372,586,200.00	1,763,340,700.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	1,372,586,200.00	1,763,340,700.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	159,175,400.00	118,957,300.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт/	159,175,400.00	118,957,300.00
II	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	1,488,631,354.08	1,775,997,478.66
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,488,631,354.08	1,775,997,478.66
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,422,730,787.96	1,727,154,641.65
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,055,768,660.71	1,179,253,730.44
210101	Үндсэн цалин	768,746,213.87	821,966,971.60
210102	Нэмэгдэл	203,549,690.31	278,272,469.14
210104	Урамшуулал	83,472,756.53	79,014,289.70
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	131,600,111.36	150,930,591.83
210201	Тэтгэврийн даатгал	89,651,115.52	103,874,562.83
210202	Тэтгэмжийн даатгал	10,509,288.71	11,859,171.60
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	8,394,070.96	9,512,569.49
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	2,095,057.87	2,332,812.53
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	20,950,578.30	23,351,475.38
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	44,545,382.80	103,483,735.82
210301	Гэрэл, цахилгаан	14,360,323.30	19,967,099.76
210302	Түлш, халаалт	29,980,059.50	83,216,636.06
210303	Цэвэр, бохир ус	205,000.00	300,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	19,814,160.00	39,920,953.00
210401	Бичиг хэрэг	6,745,240.00	12,891,050.00
210402	Тээвэр, шатахуун	8,099,600.00	7,116,122.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	4,969,320.00	13,111,620.00
210408	Бараа материал акталсны зардал	0	6,802,161.00
2105	Нормативт зардал	59,933,319.88	72,888,968.38
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	0	2,625,842.25
210502	Хоол, хүнс	59,933,319.88	70,263,126.13
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	3,282,300.00	71,797,853.00
210604	Урсгал засвар	3,282,300.00	71,797,853.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	9,529,500.00	5,205,000.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	1,048,100.00	3,105,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	8,481,400.00	2,100,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	98,257,353.21	103,673,809.18
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	23,631,924.79	13,452,800.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	74,625,428.42	90,221,009.18
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	65,900,566.12	48,842,837.01
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	64,443,204.17	48,830,915.76
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	42,391,504.17	48,830,915.76
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	22,051,700.00	0
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	1,457,361.95	11,921.25
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	1,457,361.95	11,921.25
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)	147,221,956.84	193,589,621.57
IV	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ОРЛОГЫН ДҮН	6,459,166.75	0
145002	Үндсэн хөрөнгө, бараа материал худалдсаны олз	6,459,166.75	0
VI	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI)=(III)+(IV)-(V)	153,681,123.59	193,589,621.57

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
/ төгрөгөөр /			
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)	1,535,248,700.00	1,884,257,200.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	3,487,100.00	1,959,200.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	3,487,100.00	1,959,200.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	3,487,100.00	1,959,200.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	1,048,100.00	1,417,900.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	2,439,000.00	541,300.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,531,761,600.00	1,882,298,000.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	1,372,586,200.00	1,763,340,700.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	1,372,586,200.00	1,763,340,700.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	159,175,400.00	118,957,300.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	159,175,400.00	118,957,300.00
II	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	1,484,411,339.49	1,630,617,422.27
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,484,411,339.49	1,630,617,422.27
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,400,175,377.54	1,578,045,791.02
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,058,542,970.71	1,176,479,420.44
210101	Үндсэн цалин	771,520,523.87	819,192,661.60
210102	Нэмэгдэл	203,549,690.31	278,272,469.14
210104	Урамшуулал	83,472,756.53	79,014,289.70
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	131,278,800.22	150,930,591.83
210201	Тэтгэврийн даатгал	89,329,804.38	103,874,562.83
210202	Тэтгэмжийн даатгал	10,509,288.71	11,859,171.60
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	8,394,070.96	9,512,569.49
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	2,095,057.87	2,332,812.53
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	20,950,578.30	23,351,475.38
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	62,893,606.61	98,945,408.75
210301	Гэрэл, цахилгаан	12,688,606.61	21,795,408.75
210302	Түлш, халаалт	50,000,000.00	76,850,000.00
210303	Цэвэр, бохир ус	205,000.00	300,000.00
2105	Нормативт зардал	78,569,800.00	80,058,300.00
210502	Хоол, хүнс	78,569,800.00	80,058,300.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	13,000,000.00	19,999,970.00
210604	Урсгал засвар	13,000,000.00	19,999,970.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	9,529,500.00	9,694,600.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	1,048,100.00	1,417,900.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	8,481,400.00	8,276,700.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	46,360,700.00	41,937,500.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	33,638,500.00	29,522,500.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	12,722,200.00	12,415,000.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	84,235,961.95	52,571,631.25
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	82,778,600.00	52,559,710.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	60,726,900.00	52,559,710.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	22,051,700.00	0
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	1,457,361.95	11,921.25
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	1,457,361.95	11,921.25
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)	50,837,360.51	253,639,777.73
IV	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (IV)	0	0
V	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (V)	48,572,800.00	34,917,100.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	48,572,800.00	34,917,100.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	48,572,800.00	34,917,100.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	48,572,800.00	34,917,100.00
VI	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VI)=(IV)-(V)	-48,572,800.00	-34,917,100.00
VIII	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VIII)=(III)+(VI)+(VII)	2,264,560.51	218,722,677.73
101	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0	2,264,560.51
20	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	2,264,560.51	220,987,238.24

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

/ төгрөгөөр /

Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,093,415,107.57	604,991,406.96	-262,031,445.20	1,436,375,069.33
Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	1,093,415,107.57	604,991,406.96	-262,031,445.20	1,436,375,069.33
Тайлант үеийн үр дүн	-	-	153,681,123.59	153,681,123.59
2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,093,415,107.57	604,991,406.96	-108,350,321.61	1,590,056,192.92
2023 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	1,093,415,107.57	604,991,406.96	-108,350,321.61	1,590,056,192.92
Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	1,093,415,107.57	604,991,406.96	-108,350,321.61	1,590,056,192.92
Тайлант үеийн үр дүн	-	-	193,589,621.57	193,589,621.57
2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,093,415,107.57	604,991,406.96	85,239,299.96	1,783,645,814.49

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Улсын төсвийн гүйцэтгэл

/ төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	Хувь	Зөрүү
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	1,767,564,400.00	1,546,577,222.27	87.50	220,987,177.73
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,767,564,400.00	1,546,577,222.27	87.50	220,987,177.73
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,704,269,300.00	1,494,017,512.27	87.66	210,251,787.73
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,366,810,600.00	1,176,479,420.44	86.07	190,331,179.56
210101	Үндсэн цалин	919,778,000.00	819,192,661.60	89.06	100,585,338.40
210102	Нэмэгдэл	360,148,400.00	278,272,469.14	77.27	81,875,930.86
210104	Урамшуулал	86,884,200.00	79,014,289.70	90.94	7,869,910.30
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	170,851,200.00	150,930,591.83	88.34	19,920,608.17
210201	Тэтгэврийн даатгал	116,178,900.00	103,874,562.83	89.41	12,304,337.17
210202	Тэтгэмжийн даатгал	13,668,000.00	11,859,171.60	86.77	1,808,828.40
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	10,934,500.00	9,512,569.49	87.00	1,421,930.51
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	2,733,600.00	2,332,812.53	85.34	400,787.47
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	27,336,200.00	23,351,475.38	85.42	3,984,724.62
2105	Нормативт зардал	80,058,300.00	80,058,300.00	100.00	0.00
210502	Хоол, хүнс	80,058,300.00	80,058,300.00	100.00	0.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	9,694,600.00	9,694,600.00	100.00	0.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	1,417,900.00	1,417,900.00	100.00	0.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	8,276,700.00	8,276,700.00	100.00	0.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	76,854,600.00	76,854,600.00	100.00	0.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	64,439,600.00	64,439,600.00	100.00	0.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	12,415,000.00	12,415,000.00	100.00	0.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	63,295,100.00	52,559,710.00	83.04	10,735,390.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	63,295,100.00	52,559,710.00	83.04	10,735,390.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	63,295,100.00	52,559,710.00	83.04	10,735,390.00
III	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	1,767,564,400.00	1,765,299,900.00	99.87	2,264,500.00
31	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	1,763,340,700.00	1,763,340,700.00	100.00	0.00

310001	Улсын төсвөөс санхүүжих	1,763,340,700.00	1,763,340,700.00	100.00	0.00
35	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	4,223,700.00	1,959,200.00	46.39	2,264,500.00
350001	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	1,417,900.00	1,417,900.00	100.00	0.00
350002	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	541,300.00	541,300.00	100.00	0.00
350003	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	2,264,500.00	0	0	2264500
4	Мөнгө, түүнтэй адилгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0	2,264,560.51		-2,264,560.51
5	Мөнгө, түүнтэй адилгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	0	220,987,238.24		220,987,238.24

Орон нутгийн төсвийн гүйцэтгэл

/ төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Хувь	Зөрүү
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	118,957,300.00	118,945,378.75	99.99	11,921.25
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	118,957,300.00	118,945,378.75	99.99	11,921.25
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	118,957,300.00	118,945,378.75	99.99	11,921.25
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	98,957,300.00	98,945,408.75	99.99	11,891.25
210301	Гэрэл, цахилгаан	22,957,300.00	21,795,408.75	94.94	1,161,891.25
210302	Түлш, халаалт	73,000,000.00	76,850,000.00	105.27	-3,850,000.00
210303	Цэвэр, бохир ус	3,000,000.00	300,000.00	10.00	2,700,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	20,000,000.00	19,999,970.00	100.00	30.00
210604	Урсгал засвар	20,000,000.00	19,999,970.00	100.00	30.00
III	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	118,957,300.00	118,945,378.75	99.99	11,921.25
32	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	117,500,000.00	118,945,378.75	101.23	-1,445,378.75
320001	Орон нутгийн төсвөөс	117,500,000.00	118,945,378.75	101.23	-1,445,378.75
35	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	1,457,300.00	0.0	0.0	1457300.0
350003	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	1,457,300.00	0.0	0.0	1457300.0

3. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 1,586,535.2 мянган төгрөгийн алдаа, зөрчил илрүүлсэн. Үүнд:

- Санхүүгийн тайлагналтай холбоотой нийт 6,411.6 мянган төгрөгийн алдаа, зөрчил илэрснээс 550.7 мянган төгрөгийн 2 алдааг залруулж, 2,499.2 мянган төгрөгийн 1 төлбөрийн акт тогтоож, 3,361.7 мянган төгрөгийн 3 зөвлөмжийг хүргүүлсэн.
- Нийцлийн аудитад хамааралтай 1,580,123.6 мянган төгрөгийн зөрчилд 1 албан шаардлага хүргүүлэв.

Аудитаар нийт 550.7 мянган төгрөгийн 2 алдаа илэрснийг аудитын явцад залрууллаа.

Залруулсан алдаа:

- 2023 онд ажиллагсдын цалин, нэмэгдэл, урамшууллыг дутуу бодож олгосон нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20.2.5. "дансны өглөг, авлага ба төлбөрийн тооцоог хянах, ажил, гүйлгээг гарахаас нь өмнө хянан, баталгаажуулах;" заалттай нийцэхгүй, "үнэлгээ ба хуваарилалт" батламж мэдэгдлийг хангахгүй байх тул залруулсан.
- Түрээсийн сурах бичгийн авлага 241.0 мянган төгрөгийг тусгаагүй орхигдуулсан нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн "14.4.2.бүх хөрөнгө,

хөрөнгө оруулалт, авлага;" заалттай нийцэхгүй "нийцсэн бөгөөд зохистой байх" батламж мэдэгдлийг хангахгүй байх тул залруулга хийсэн.

Санхүүгийн тайлагналтай холбоотой 5,860.9 мянган төгрөгийн залруулагдаагүй алдаа болон зөрчил нь бидний тогтоосон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлын түвшнээс 10,886.2 мянган төгрөгөөр бага тул "Өөрчлөлтгүй" дүгнэлт өглөө.

3.1 Төлбөрийн акт

Тайлант хугацаанд байгууллагын ажиллагсдын цалин, нэмэгдэл хөлсийг илүү тооцоолж 2,499.2 мянган төгрөгийг олгосон нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.2.5. "дансны өглөг, авлага ба төлбөрийн тооцоог хянах, ажил, гүйлгээг гарахаас нь өмнө хянан, баталгаажуулах;" гэсэн заалт "үнэлгээ ба хуваарилалт" батламж мэдэгдлийг хангахгүй байх тул төлбөрийн акт тогтоов.

3.2 Албан шаардлага

Шилэн дансны цахим хуудсанд мэдээллийг хугацаанд нь, бүрэн байршуулах өмнөх оны аудитын зөвлөмжийг бүрэн хэрэгжүүлээгүй, 5 сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий орлогын мэдээллийг 1,491,124.4 мянган төгрөгөөр дутуу дүнтэй мэдээлсэн, төсөв, өмч, хөрөнгө, мөнгө зарцуулах 88,999.2 мянган төгрөгийн 2 шийдвэр оруулаагүй байгаа нь Шилэн дансны тухай хуулийн 4.1.1."мэдээлэл үнэн зөв, бодитой, иж бүрэн байх;" , 6.4.5."цалингийн зардлаас бусад таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий орлого, зарлагын мөнгөн гүйлгээг гүйлгээ тус бүрээр, гүйлгээний агуулга, хүлээн авагчийн нэр;" , "6.4.8."бонд, зээл, өрийн бичиг, баталгаа, түүнтэй адилтгах санхүүгийн бусад хэрэгсэл, төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн гэрээ, төсөв, өмч, хөрөнгө, мөнгө зарцуулах, өр, авлага үүсгэсэн аливаа шийдвэр;" заалттай нийцэхгүй " нийцсэн бөгөөд зохистой байх" батламж мэдэгдлийг хангаагүй, өмнөх оны аудитаар өгсөн зөвлөмжийг бүрэн хэрэгжүүлээгүй байх тул албан шаардлага хүргүүлсэн.

3.3 Зөвлөмж

Аудитаар илэрсэн нийт 3,361.7 мянган төгрөгийн зөрчилд 2 зөвлөмжийг өглөө.

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1. Нягтлан бодох бүртгэлтэй холбоотой асуудал

Илрүүлэлт:

Тус сургуулийн үндсэн хөрөнгөнд элэгдлээрээ анхны өртгөө нөхсөн 218 нэр төрлийн 264,443.9 мянган төгрөгийн 1708 хөрөнгө бүртгэлтэй байгаа нь УСНББОУС-17 "Үндсэн хөрөнгө"-ийн параграф 67, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.2.3 "холбогдох олон улсын стандарт, эрх бүхий төрийн байгууллагаас баталсан нягтлан бодох бүртгэлийн стандарт, журам, заавар, энэ хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан зарчмыг баримтлан нягтлан бодох бүртгэл хөтөлж, санхүүгийн тайлан гаргах;" заалт болон ТӨБЗГ-ын 2019 оны 271 дүгээр тогтоолын 7 дугаар бүлгийн 7.1 заалттай тус тус нийцээгүй, "үнэлгээ ба хуваарилалт" батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Элэгдлээрээ анхны өртгөө нөхсөн үндсэн хөрөнгийн ашиглалтын хугацаа болон үнийг шинэчлэн тогтоох саналыг ОНӨГ-т хүргүүлэн шийдвэрлүүлж, үр дүнг нягтлан бодох бүртгэлд тусгах

2. Төсвийн гүйцэтгэлтэй холбоотой асуудал

Илрүүлэлт:

Цахим хэрэглээний зардлаас 3,071.7 мянган төгрөгийн тоног төхөөрөмж худалдаж авсан, нягтлан бодогч, нярав 210.0 мянган төгрөгийн дата авсан, багшийн хөгжлийг дэмжих зардлаас бичиг хэргийн ажилтны сургалтын төлбөр 80.0 мянган төгрөг төлсөн байгаа нь Төсвийн тухай хуулийн 41 дүгээр зүйлийн 41.2.2 “батлагдсан төсвийн хүрээнд зарлага гаргах;” заалт, Засгийн газрын 2022 оны 91 дүгээр тогтоолоор батлагдсан “Хувьсах зардлын дундаж нормативаар төсөв хуваарилах, санхүүжүүлэх аргачлал” –ын хавсралтад заасан зориулалт, арга хэмжээ, БШУС-ын 2019 оны А/170 дугаар тушаалын гуравдугаар хавсралтаар батлагдсан “Цэцэрлэг, ерөнхий боловсролын сургуулийн цахим хэрэглээний зардлыг төлөвлөх, хуваарилах заавар”-тай “үнэлгээ ба хуваарилалт” батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Төсвийг батлагдсан зориулалт, арга хэмжээний дагуу, холбогдох хууль, журам, зааварт нийцүүлэн зарцуулж байх.

3. Санхүүгийн тайлантай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт:

Тус сургуулийн аудит хийлгэхээр ирүүлсэн 2023 оны төсвийн гүйцэтгэл, санхүүгийн тайлангийн бүрэлдэхүүнийг шалгаж үзэхэд санхүүгийн тайлангийн тодруулга, худалдан авах ажиллагааны гүйцэтгэлийг гаргаж ирүүлээгүй нь төсвийн тухай хуулийн 54 дүгээр зүйлийн 54.4.5 “санхүүгийн тайлангийн тодруулга”, 54.5.3 “тухайн жил худалдан авсан бараа, ажил, үйлчилгээний гүйцэтгэл;” заалттай нийцэхгүй, “нийцсэн бөгөөд зохистой байх” батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Төсвийн гүйцэтгэл, санхүүгийн тайланг Төсвийн тухай хуульд заасан бүрэлдэхүүнээр бүрэн бэлтгэдэг байх.

4. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Залруулсан		Залруулаагүй		Тоо	Дүн
							Тоо	Дүн	Тоо	Дүн		
Цалин хөлсийг дутуу олгосон	1	309.7	1	309.7			1	309.7				
Сурах бичгийн түрээсийн авлагыг бүртгээгүй	1	241	1	241			1	241				
Дүн	2	550.7	2	550.7			2	550.7				

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Цалин илүү тооцоолж олгосон	1	2499.2	1	2499.2								
Зардлыг зориулалтын дагуу зарцуулаагүй	1	3361.7					1	3361.7				
Элэгдлээрээ анхны өртгөө нөхсөн үндсэн хөрөнгө нягтлан бодох бүртгэлд бүртгэлтэй байна.	1	-					1	-				
Төсвийн гүйцэтгэл, санхүүгийн тайлангийн бүрэлдэхүүн дутуу	1	-					1					
Дүн	4	5860.9	1	2499.2			3	3361.7				

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс					
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил								
Орлого дутуу дүнгээр мэдээлсэн	1	1,491,124.4			1	1,491,124.4		
Хөрөнгө зарцуулах шийдвэр мэдээлээгүй	1	88,999.2			1	88,999.2		
Дүн	2	1,580,123.6			2	1,580,123.6		
Нийт дүн	2	1,580,123.6			2	1,580,123.6		

5. Төсвийн захирагчийн ангиллаар аудитад хамрагдсан байдал ба санал дүгнэлтийн талаарх мэдээллийн нэгтгэл

№	Төсвийн захирагчийн ангилал	Байгууллага, нэгжийн тоо				Санал дүгнэлтийн хэлбэр			
		Аудитад хамрагдах	Үүнээс: Аудит хийсэн хэлбэр			Зөрчилгүй	Хязгаарлалттай	Сөрөг	Дүгнэлт өгөхөөс татгалзсан
			Санал дүгнэлт гаргасан	Түвэрт хамруулсан	Аудит хийгээгүй				
A	1	2	3	4	5	7	8	9	10
1	ТШЗ	1	1			1			
	НИЙТ	1	1			1			

ХӨВСГӨЛ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР АЛБАН ШААРДЛАГА

2024 оны 02 сарын 26 өдөр

№ 27/А2370439/ЗБА-2024/
214/АА-СИ-А-111ШЗ

Мөрөн сум

Зөрчил арилгах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд хийсэн Арбулаг сумын Ерөнхий боловсролын сургуулийн 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

1. Тайлант хугацаанд байгууллагын шилэн дансны цахим хуудсанд цалингийн зардлаас бусад 5 сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий орлого, зарлагын мөнгөн гүйлгээний 1,491,124,400 (нэг тэрбум дөрвөн зуун ерэн нэгэн сая нэг зуун хорин дөрвөн мянга дөрвөн зуу) төгрөгийн мэдээллийн үнийн дүнг дутуу мэдээлсэн, төсөв, өмч, хөрөнгө, мөнгө зарцуулах шийдвэрийн 88,999,161(нааян найман сая есөн зуун ерэн есөн мянга нэг зуун жаран нэг) төгрөгийн 2 мэдээлэл мэдээлээгүй байна.

2. Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар өгсөн зөвлөмжийг хэрэгжүүлээгүй байна.

Энэ нь Шилэн дансны тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1.3-д "тогтоосон хугацаанд, тогтмол, шуурхай мэдээлдэг байх", 6 дугаар зүйлийн 6.4. "Энэ хуулийн 3.1.1, 3.1.2-т заасан байгууллага дараах мэдээллийг долоо хоногийн дотор мэдээлнэ" 6.4.5-д "цалингийн зардлаас бусад таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий орлого, зарлагын мөнгөн гүйлгээг гүйлгээ тус бүрээр, гүйлгээний агуулга, хүлээн авагчийн нэр," 6.4.8-д "бонд, зээл, өрийн бичиг, баталгаа, түүнтэй адилтгах санхүүгийн бусад хэрэгсэл, төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн гэрээ, төсөв, өмч, хөрөнгө, мөнгө зарцуулах, өр, авлага үүсгэсэн аливаа шийдвэр," гэж заасныг тус тус хэрэгжүүлээгүй байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1-т "Шалгагдагч этгээд хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн, хуулиар хүлээсэн албан үүргээ биелүүлээгүй бол алдаа, зөрчлийг таслан зогсоох, давтан гаргуулахгүй байх талаар байгууллага, албан тушаалтанд албан шаардлага өгнө.", Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2020 оны А/95 тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, акт тогтоох журам"-ын 4.2.1.10-т "Аудитаар илэрсэн алдаа зөрчил, түүнийг арилгахаар өгсөн зөвлөмжийг хугацаанд нь хэрэгжүүлээгүй", 4.2.1.11-т "хууль тогтоомж, гэрээ, хэлцэл зөрчсөн алдаа, зөрчлийг таслан зогсоож, давтан гаргуулахгүй байх үр нөлөөтэй гэж үзсэн бусад нөхцөл байдал нь албан шаардлага өгөх нөхцөл болно" гэж заасныг тус тус үндэслэн **ШААРДАХ нь:**

1. Шилэн дансны тухай хуулийг хэрэгжүүлж, мэдээллийг тогтоосон хугацаанд бүрэн байршуулж, ил тод байдлыг ханган, илэрсэн зөрчлийг арилгаж биелэлтийг 2024 оны 9 дүгээр сарын 20-ны дотор Хөвсгөл аймаг дахь Төрийн аудитын газар¹т ирүүлэх;
2. Цаашид гарсан алдаа зөрчлийг давтан гаргахгүй байх, хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж ажиллахыг Арбулаг сумын ерөнхий боловсролын сургуулийн захирал Л.Даваадорж, нягтлан бодогч Ш.Нарантуяа нарт даалгав.

АЛБАН ШААРДЛАГА ӨГСӨН:

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР
"ИХЭР МӨРӨН АУДИТ" ХХК
ЗАХИРАЛ

А.ЭРДЭНЭБААТАР
Б.МЯДАГМАА

¹ Хөвсгөл аймаг, Мөрөн сум, 8-р баг, Хөвсгөл аймгийн ЗДТГ-ын байрны 3 дугаар давхар, Хөвсгөл аймаг дахь Төрийн аудитын газрын 302, тоот Утас: 70384043

6724030095

ХӨВСГӨЛ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР АКТ

2024 оны 02 сарын 26 өдөр

№ 44/22270439/ХӨА-2024/
214/АА-СИТ-ИИС

Мөрөн сум

Төлбөр барагдуулах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд хийсэн Арбулаг сумын Ерөнхий боловсролын сургуулийн 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

Тайлант хугацаанд байгууллагын ажиллагсдын цалин, нэмэгдэл хөлсийг зөрүүтэй тооцоолж 2,499,164 (хоёр сая дөрвөн зуун ерэн есөн мянга нэг зуун жаран дөрөв) төгрөгийн илүү цалин, нэмэгдэл хөлс олгосон байна.

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.2.5-д "дансны өглөг, авлага ба төлбөрийн тооцоог хянах, ажил, гүйлгээг гарахаас нь өмнө хянан, баталгаажуулах," гэж заасантай нийцээгүй, "үнэлгээ ба хуваарилалт" батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.2-т "Шалгагдагч этгээд төсөв, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлийн үйл ажиллагаа болон төсвийн орлого бүрдүүлэх, зарцуулах, нийтийн өмч, хөрөнгө олж бэлтгэх, ашиглах, зарцуулах, хадгалах, хамгаалахтай холбоотой хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн бол төлбөрийн акт тогтооно", Монгол улсын Ерөнхий аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар батлагдсан "Төрийн аудитын байгууллагын албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам"-ын 4 дүгээр зүйлийн 4.2.3.3-т "цалин хөлс, шагнал урамшуулал, тэтгэмжийг зөрүүтэй тооцож олгосон" гэсэн заалтуудыг үндэслэн **ТОГТООХ нь:**

1. Илүү тооцож олгосон цалин хөлс 2,499,164 (хоёр сая дөрвөн зуун ерэн есөн мянга нэг зуун жаран дөрвөн) төгрөгийг хавсралтад заасан нэр бүхий ажиллагсдаас суутган тооцож Хөвсгөл аймгийн Төрийн санд байрших 100170000955 тоот /Хө. Бусад нэр заагдаагүй орлого/ дансанд төвлөрүүлэх;
2. Актын биелэлтийг 2024 оны 09 дүгээр сарын 20-ны өдрийн дотор Хөвсгөл аймаг дахь Төрийн аудитын газар¹т нотлох баримтын хамт ирүүлэхийг Хөвсгөл аймгийн Арбулаг сумын Ерөнхий боловсролын сургуулийн захирал Л.Даваадорж, нягтлан бодогч Ш.Нарантуяа нарт хариуцуулав.

ТӨЛБӨРИЙН АКТ ТОГТООСОН:

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

"ИХЭР МӨРӨН АУДИТ" ХХК
ЗАХИРАЛ

А.ЭРДЭНЭБААТАР

Б.МЯДАГМАА

¹ Хөвсгөл аймаг, Мөрөн сум, 8 дугаар баг, аймгийн ЗДТГ-ын байр, А корпус, 3 давхар, 303 тоот

5724020139

Хөвсгөл аймаг дахь Төрийн аудитын газрын
2024 оны 08 дугаар сарын 26 -ны өдрийн
44/12220439/00.А-2024/ төлбөрийн актын
хавсралт 214/А.А-СИ.А-11243

1720030001 11 605

ТӨЛБӨРИЙН ЖАГСААЛТ

/төгрөгөөр/

д/д	Овог нэр	Төлбөрийн дүн
1	О. Эрдэнэбат	19,295.0
2	Ш. Нарантуяа	971,195.0
3	Н. Ганбаатар	204,950.0
4	Б. Оюун-ундрах	502,566.0
5	Б. Нацагдорж	201,026.0
6	Д. Амарсайхан	201,026.0
7	Я.Мөнх-эрдэнэ	100,513.0
8	Б.Ууганмаа	63,650.0
9	Н. Сайнбуян	100,513.0
10	Д. Даваацэрэн	100,513.0
11	Л. Эрдэнэцэцэг	33,917.0
	Дүн	2,499,164.0

oooOooo